29/04/2022

Αποκαθίσταται η Οικία Καβάφη στην Αλεξάνδρεια

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ανήμερα της γέννησης και του θανάτου του Κ.Π. Καβάφη,στις 29 Απριλίου, το Ίδρυμα Ωνάση ανακοινώνει ότι αναλαμβάνει την αποκατάσταση της Οικίας Καβάφη στην Αλεξάνδρεια σε συνεργασία με το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού.

59 δευτερόλεπτα στην Οικία Καβάφη στην Αλεξάνδρεια πριν αρχίσουν τα έργα αποκατάστασης:

Μπορείς να φανταστείς το μικρό γραφείο στο οποίο έγραφε τα ποιήματά του ο Κ. Π. Καβάφης; Το μπαλκόνι στο οποίο ονειρευόταν το αύριο και αναπολούσε το χθες; Τη γειτονιά στην οποία περπατούσε στο κέντρο της Αλεξάνδρειας; Το διαμέρισμά του στην πρώην οδό Lepsius;

29 Απριλίου 2022: 159 χρόνια από τη γέννηση και 89 χρόνια από τον θάνατο του Κ. Π. Καβάφη, ανακοινώνεται η έναρξη εργασιών αποκατάστασης της οικίας του σπουδαίου Αλεξανδρινού ποιητή, που λειτουργεί κάτω από τη διαχείριση του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού στην Αίγυπτο, μέσα από τη συνεργασία του με το

Ίδρυμα Ωνάση.

Ξεκινώντας με την απόκτηση του αρχείου Καβάφη, την ψηφιοποίηση και το άνοιγμά του στο κοινό και τους ερευνητές, δέκα χρόνια μετά, το Ίδρυμα Ωνάση υποστηρίζει έμπρακτα το έργο του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού στην Αλεξάνδρεια, ώστε η Οικία του Κ. Π. Καβάφη να καταστεί πόλος έλξης επισκεπτών από όλο τον κόσμο.

Υπό την αρχιτεκτονική μελέτη του flux-office της Εύας Μανιδάκη και του Θανάση Δεμίρη, το Ίδρυμα Ωνάση δεσμεύεται στην αποκατάσταση και στην ενίσχυση της λειτουργίας της Οικίας Καβάφη. Το μέρος όπου ο Κ. Π. Καβάφης έζησε για 35 χρόνια θα ανακαινιστεί ώστε να αναδείξει την εικόνα που είχε η κατοικία τα χρόνια που έζησε ο ποιητής σε αυτήν. Η Οικία Καβάφη μάς μεταφέρει πίσω στον χρόνο δίνοντας ζωντανές εικόνες της βιογραφίας του ποιητή.

Η Οικία Καβάφη στην Αλεξάνδρεια –ή, αλλιώς, το Μουσείο Καβάφη–εγκαινιάστηκε το 1992 με πρωτοβουλία του ιστορικού και συγγραφέα Κωστή Μοσκώφ (1939-1998), ενός ενεργητικού και χαρισματικού ανθρώπου των γραμμάτων και της επιστήμης, που διατέλεσε Μορφωτικός Ακόλουθος στην Ελληνική Πρεσβεία του Καΐρου. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Αίγυπτο, ο Μοσκώφ δημιούργησε το Μουσείο Καβάφη με σκοπό τη στήριξη των σπουδών ποίησης μέσα από τα Καβάφεια Συνέδρια, τα οποία καθιέρωσε και πραγματοποιούνται ακόμα στο Κάιρο και την Αλεξάνδρεια, παράλληλα με άλλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Εξάλλου, ένα δωμάτιο της οικίας έχει παραχωρηθεί και λειτουργεί ως αίθουσα Στρατή Τσίρκα, στην οποία εκτίθενται φωτογραφικό υλικό και αντίτυπα των βιβλίων του.

Ο Αντώνης Σ. Παπαδημητρίου, Πρόεδρος του Ιδρύματος Ωνάση αναφέρει: «Το Ίδρυμα Ωνάση απέκτησε πριν από 10 χρόνια το αρχείο του Κ. Π. Καβάφη που είχε περιέλθει στον αείμνηστο καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη. Το αρχείο αυτό έχει πλέον ψηφιοποιηθεί σύμφωνα με τις σύγχρονες αρχές της αρχειονομίας. Το ψηφιακό αρχείο είναι προφανώς ιδιαίτερα σημαντικό γιατί είναι ελεύθερα προσβάσιμο σε όλους τους ερευνητές και τους φίλους του ποιητή. Η επαφή όμως με ένα χειρόγραφο, κάποιο βιβλίο που είχε μελετήσει ή ένα memento του ποιητή δίνουν σε αυτόν που έρχεται σε επαφή μαζί τους μια ιδιαίτερη συγκίνηση. Για αυτόν τον λόγο έχουμε προγραμματίσει και σύντομα θα εγκαινιάσουμε το Μουσείο Καβάφη στην Αθήνα, όπου θα εκτεθεί το φυσικό αρχείο Καβάφη και όσα προσωπικά του αντικείμενα, έπιπλα, βιβλία κ.λπ. μπορέσαμε να συλλέξουμε.

Στο πλαίσιο αυτό, το διαμέρισμα της Rue Lepsius (τώρα Rue C. P. Cavafy) στην Αλεξάνδρεια ήταν για μας μια ανοιχτή πρόσκληση. Ταυτόχρονα κενό, αφού όλα τα προσωπικά του αντικείμενα είχαν έρθει στην Αθήνα, αλλά και επιπλωμένο από τις αναφορές στην ποίησή του. Δεν θα μπορούσαμε να αντισταθούμε στον πειρασμό να

προτείνουμε στον φυσικό φύλακα του χώρου, το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, να αναλάβουμε να χορηγήσουμε την ανακαίνισή του και την «επίπλωσή του» στο πνεύμα της εποχής του Καβάφη, αλλά και της σημερινής, κάνοντας χρήση, εννοείται, του υλικού που έχουμε συγκεντρώσει και παράξει. Το ΕΙΠ ανταποκρίθηκε με χαρά στην πρότασή μας. Με βάση την υπογεγραμμένη προγραμματική μας συμφωνία, το Ίδρυμα Ωνάση αναλαμβάνει, σε στενή συνεργασία με το ΕΙΠ, το πλήρες κόστος της ανακαίνισης αλλά και της λειτουργίας της Οικίας Καβάφη στην Αλεξάνδρεια για πέντε χρόνια, που μπορούν να παραταθούν. Στόχος όλων μας δεν είναι η Οικία Καβάφη στην Αλεξάνδρεια να καταστεί ένα απλό μουσείο ή κάποιου είδους προσκύνημα. Αντίθετα, στόχος μας είναι, με τη βοήθεια και της ψηφιακής τεχνολογίας, να γίνει ένας ζωντανός χώρος για όλους, Έλληνες και ξένους, τουρίστες και μελετητές, που θέλουν για λίγο να αισθανθούν αυτήν την ιδιαίτερη συγκίνηση που, ακόμα και σήμερα, καταλαμβάνει όποιον μπαίνει σε αυτά τα δωμάτια όπου πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του ο ποιητής.

Ευχαριστούμε και από τη θέση αυτή το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, τον Πρόεδρο, κ. Νίκο Κούκη, και όλο το Δ.Σ. του. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα την Υπουργό Πολιτισμού κα Λίνα Μενδώνη για την πολύτιμη συμπαράστασή της.».

Ο Νίκος Α. Κούκης, Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, δήλωσε: «Η ανακατασκευή και ο εκσυγχρονισμός της Οικίας Καβάφη, ενός εμβληματικού τοπόσημου του εξωελλαδικού ελληνισμού, αποτέλεσε για το ΕΙΠ στρατηγική επιλογή. Το ΕΙΠ συμπλέει με το Ίδρυμα Ωνάση, το οποίο είναι κάτοχος του αρχείου Καβάφη, σε μια πορεία καρποφόρας συνεργασίας ώστε το σπίτι στο οποίο έζησε για πολλά χρόνια ο μεγάλος Αλεξανδρινός, τη λειτουργία του οποίου εμπνεύστηκε ο Κωστής Μοσκώφ, να αναβαθμιστεί ως τόπος μνήμης και να ανταποκριθεί στις ανάγκες της εποχής μας. Το έργο του ποιητή θα εκτεθεί κατάλληλα, σε συνδυασμό με τα νέα τεχνολογικά εργαλεία που πλέον έχουμε στη διάθεσή μας, υποστηριζόμενο από μια εξαιρετική αισθητικά μουσειολογική έκθεση ώστε να καταστεί ένας σύγχρονος, ελκυστικός χώρος απόδοσης σεβασμού στον ποιητή αλλά και εφαλτήριο μελέτης του έργου του. Εκφράζουμε ως ΔΣ του ΕΙΠ τις ευχαριστίες μας στην Υπουργό Πολιτισμού κυρία Λίνα Μενδώνη για τις πολύτιμες κατευθύνσεις της, στον Πρόεδρο του Ιδρύματος Ωνάση κύριο Παπαδημητρίου για το έμπρακτο ενδιαφέρον του, καθώς και στα στελέχη τόσο του Ιδρύματος Ωνάση όσο και του ΕΙΠ για την απρόσκοπτη ευόδωση της συνεργασίας μας σε κάθε λεπτομέρειά της».

Το έργο του σπουδαίου Αλεξανδρινού ποιητή έχει φτάσει στην άλλη άκρη του κόσμου με την ψηφιοποίηση και τη δημοσίευση της ψηφιακής συλλογής του Αρχείου Καβάφη το 2019, από το Ίδρυμα Ωνάση. Σκοπός τουΙδρύματος Ωνάση είναι η ανοιχτότητα και η ελεύθερη πρόσβαση κοινού και ερευνητών στο αρχείο, καθώς και η διάδοση του διεθνούς χαρακτήρα της ποίησης του Αλεξανδρινού ποιητή,

ύστερα από την ψηφιοποίηση και εκ νέου τεκμηρίωσή του. Όπως ακριβώς συνέβη με το Αρχείο Καβάφη, απώτερος σκοπός του έργου στην Οικία Καβάφη είναι η ανοιχτή πρόσβαση όλων σε αυτήν,με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ωνάση.

Σχετικά με τη γειτονιά της Οικίας Καβάφη

Ο δρόμος όπου βρίσκεται η Οικία Καβάφη ονομαζόταν Lepsius κατά την εποχή του Καβάφη, ωστόσο αργότερα μετονομάστηκε σε C.P. Cavafy, προς τιμήν του Έλληνα ποιητή. Το κτίριο περιβαλλόταν από το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο, το Ελληνικό Νοσοκομείο και τους οίκους ανοχής της πόλης.

Ο Καβάφης γεννήθηκε το 1863 και υπήρξε ιδιαίτερα γνωστός και αναγνωρίσιμος ποιητής ήδη από την εποχή που ζούσε. Η Αλεξάνδρεια αποτελούσε τότε μια κοσμοπολίτικη πόλη, γνωστή, μεταξύ άλλων, για την έντονη νυχτερινή ζωή της, αλλά επίσης και σημαντικό κέντρο των Ελλήνων εκδοτών. Οι εκδόσεις του περιοδικού *Γράμματα*συγκαταλέγονταν στις σημαντικότερες ελληνόφωνεςεκδοτικές απόπειρες, καθώς πέρα από τους Έλληνες της Αιγύπτου,

εξέδιδαν και έργα λογοτεχνών από τον ελλαδικό χώρο. Ωστόσο, το πρώτο ποίημα του Κ. Π. Καβάφη που δημοσιεύτηκε σε έντυπο ήταν το «Βακχικόν», στο περιοδικό *Έσπερος* της Λειψίας το 1886.

Λίγα λόγια για το Αρχείο Καβάφη

Ο Κ. Π. Καβάφης φρόντιζε να συγκεντρώνει και να αρχειοθετεί το έργο του συστηματικά, δημιουργώντας έτσι ένα μοναδικό λογοτεχνικό και προσωπικό αρχείο. Το Αρχείο Καβάφη περιλαμβάνει χειρόγραφα καβαφικών ποιημάτων, έντυπες αυτοσχέδιες εκδόσεις, πεζά λογοτεχνικά κείμενα, άρθρα, μελέτες και σημειώσεις του ποιητή.

Το αρχείο Καβάφη περιήλθε στη διαχείριση του Ιδρύματος Ωνάση στα τέλη του 2012, εξασφαλίζοντας την παραμονή του στην Ελλάδα και αποφεύγοντας ενδεχόμενο κατακερματισμό του.

Ανακαλύψτε την ψηφιακή συλλογή του Αρχείου Καβάφη με περισσότερα από 2.000 αρχειακά τεκμήρια εδώ: https://cavafy.onassis.org/el/.

Λίγα λόγια για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού

Το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού (ΕΙΠ) ιδρύθηκε το 1992 με ομόφωνη απόφαση του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Στεγάζεται στην οικία του αειμνήστου Έλληνα επιχειρηματία Πρόδρομου Μποδοσάκη. Σκοπός της σύστασής του ήταν η διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού σε ολόκληρο τον κόσμο. Με κύρια δραστηριότητα τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, τη διάδοση του ελληνικού βιβλίου, το θέατρο, τη μουσική, τις τέχνες, την προβολή του ελληνικού κινηματογράφου και τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού έχει αποδείξει ότι διαθέτει την απαιτούμενη γνώση και πείρα για να προβάλλει τον ελληνικό πολιτισμό στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με ποιότητα, με κύρος, με όραμα και με προοπτική. Επίσης, το ΕΙΠ έχει δημιουργήσει ένα δίκτυο παραρτημάτων εκτός Ελλάδας, στην Αλεξάνδρεια, το Βελιγράδι, το Βερολίνο, το Βουκουρέστι, τη Μόσχα, την Οδησσό και την Τεργέστη. Το ΕΙΠ είναι μέλος δύο σημαντικών ευρωπαϊκών πολιτιστικών δικτύων, του European Union of National Institutes for Culture (EUNIC) και του Anna Lindh Foundation. Συνεργάζεται διεθνώς με πανεπιστημιακές έδρες ελληνικών σπουδών, σχολεία ελληνικής γλώσσας, πρεσβείες, κέντρα πολιτισμού, μουσεία και βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο. Μάθετε περισσότερα εδώ.